

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОВЕДЕНА МЕЖДУНАРОДНА СРЕЩА

Милен Колев*

В периода 2 - 3 юли 2015 г. в гр. Люксембург се състоя заседание на Комитета по парична и финансова статистика и статистика на платежния баланс. Организатори на срещата бяха статистическият офис на Европейската комисия - Евростат, и Европейската централна банка (ЕЦБ).

Участваха представители на всички държави - членки на Европейския съюз (ЕС), на страните - кандидатки за членство в ЕС, на Европейската централна банка и на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие.

Цел на срещата и основни резултати

Комитетът по парична и финансова статистика и статистика на платежния баланс е създаден с Решение на Съвета през февруари 1991 г. с цел сътрудничество и дефиниране на общи позиции в областта на финансовата статистика на държавите - членки на Европейския съюз, при подготовката на общ паричен съюз.

На 1 януари 1994 г. Комитетът получава официално статут на комисия на Европейския съюз. Комитетът се стреми да играе активна роля в гарантиране на високото качество, статистическата надеждност и публичната достъпност на статистическите данни относно процедурите за свръхдефицита и дълга. През юни 1998 г. е създадена Европейската централна банка, но въпреки това Комитетът по парична и финансова статистика и статистика на платежния баланс остава действащ орган, като е потвърдена ролята му в процеса на сътрудничество между Европейската комисия и Европейската централна банка.

---

* Началник на отдел „Нефинансови национални сметки”, НСИ; e-mail: mkolev@nsi.bg.

На срещите на Комитета участват по двама представители на държавите - членки на ЕС - по един представител от статистическите институции и от централните банки. Представителите на страните кандидатки са със статут на наблюдатели.

По време на заседанията на юбилейното 50-о заседание на Комитета по парична и финансова статистика и статистика на платежния баланс бяха разгледани и обсъдени въпроси, свързани с:

- Доклад за качеството на статистическите показатели, залегнали в основата на таблиците за макроикономическите дисбаланси (МИД).

В своите Закljučения относно статистиката на ЕС през 2014 г. ЕКОФИН (Съвет по икономически и финансови въпроси, състоящ се от икономическите и финансовите министри на 28-те държави - членки на Европейския съюз) приветства тясното сътрудничество на Европейската статистическа система (ЕСС) и Системата от централни банки на ЕС (ЕЦБ) при осигуряване на надеждността на статистическите данни, стоящи в основата на таблиците за МИД, и насърчи двете статистически системи, за да се даде приоритет на съвместната работа и на работната програма, предложена от подкомисията по статистика.

Комуникацията за осигуряване на качеството на статистическите данни, стояща в основата на процедурата за макроикономическите дисбаланси, включва няколко инициативи за подобряване на Мониторинга на качеството на статистиката на МИД, организирани около „подхода на три нива”. Двете статистически системи се съгласиха да се подготви доклад за годишна оценка на качеството на статистиките в основата на показателите на таблиците за МИД, комуникиращи с ключовите послания на Европейския парламент и на Съвета относно надеждността и съпоставимостта на статистическите данни, основните показатели за МИД и очертаващите действия на национално и европейско равнище за справяне с най-значимите проблеми с качеството на оценките. Евростат и Главна дирекция „Статистика” на ЕЦБ са подготвили първата оценка на качеството на статистиките в основата на показателите на МИД, известен още и като доклад на ниво I в контекста на подхода на три нива. След това докладът е изпратен на Изпълнителния комитет и до членовете на Комитета по парична и финансова статистика и статистика на платежния баланс за коментари. По този начин, след тези два кръга от коментари и редакционни предложения, вече има консолидирана версия. Докладът съдържа ключови послания относно надеждността и съпоставимостта на статистическите данни и отразява основните аспекти и рамки за осигуряване на качеството в различни статистически домейни, релевантни за МИД. Беше

предложено и прието докладът да се изпрати на Европейския статистически форум и след това да се представи на Икономическия и финансов комитет за включване в „Есенния статистически пакет“.

- Комитетът по парична и финансова статистика и статистика на платежния баланс реши да сформира техническа група за изследване и предоставяне на информация за идентификатора на бизнес единиците, релевантни за производството на статистическа информация. Мандатът включва изследване на взаимоотношенията между идентификаторите, използвани в EuroGroups регистъра (EGR) и Register Institutions and Affiliates Database (управляваният от Европейската централна банка Регистър на институциите и база данни за свързаните с тях органи (RIAD) е приложение, достъпно за всички членове на ЕСЦБ, и е предназначен да съдържа и обновява референтни данни на (финансови) организационни единици основно за целите на статистическите дирекции на националните централни банки), Legal Entity Identifier (идентификатор на юридическите единици, LEI) и други, които са от значение за производството на парична, финансова статистика и статистика на платежния баланс.

В рамките на Европейската статистическа система и Европейската система на централните банки EGR и RIAD са съществуващи системи, които вече са в експлоатация за идентифицирането на бизнес единици, както и за отношенията между единиците. Поради това групата фокусира работата си по инициативата за новата система Глобална LEI (GLEIS) с цел да проучи възможностите за използването и за производството на статистическа информация. В рамките на GLEIS групата е разгледала основно използването на ниво I (идентифициране на единици), тъй като тя вече е минал етап, оставяйки ниво II (организационни връзки в/на предприятието) за по-късен етап (анализ трябва да бъде извършен след преминаването в оперативен етап - в момента се планира за края на 2015 година). В допълнение, групата е разгледала възможното използване на GLEIS съвместно с EGR и RIAD.

Групата е имала две срещи през април и юни 2015 г. и представя на Комитета по парична и финансова статистика и статистика на платежния баланс резюме на окончателния доклад, който да бъде разпространен по-късно (в края на юли).

Новият GLEIS е инициатива, стартирана през 2011 г. от Съвета за финансова стабилност (FSB) с мандат от G-20. Целта е да се улесни координацията между регулаторните органи чрез създаване на глобален идентификатор на юридическите единици.

Става дума за референтен код, който идентифицира еднозначно юридически обособени структури, занимаващи се с финансови трансакции.

LEI се основава на два основни принципа - уникалност (на всяка единица се определя само един уникален LEI) и изключителност (юридическо лице, което е получило един LEI, не може да получи още един). В допълнение, този LEI се свързва с набор от референтни данни.

Групата отбелязва няколко предимства за използване на данните GLEIS за изготвянето на статистически данни:

- Уникална идентификация на единици не само в рамките на ЕС, но и в световен мащаб
- Намалване на сложността и непоследователността при свързването на информация от различни източници на национално, европейско или световно равнище, или свързването на данни от други (пазарни) доставчици на данни
- Публично и свободно достъпни данни за използване за всякакви цели, включително в областта на статистиката
- Достъпност от всички отчетни единици, като по този начин се увеличава консистентността в отчетените данни.

Въз основа на тези предимства групата идентифицира някои статистически данни, които понастоящем се произвеждат от националните статистически институти и/или националните централни банки, които ще се възползват от LEI: платежен баланс, преки чуждестранни инвестиции или статистика на ценните книжа.

В същото време групата посочи две основни ограничения.

- Настоящият обхват не е пълен и не покрива всички необходими субекти за статистически цели, но обхватът се разраства на дневна база. Това е пряко свързано с действащите правни изисквания за използване на LEI, който се фокусира върху финансови и търговски институции. Ако се приложи изискване за пълно организационно покритие, ще трябва да се проведе по-нататъшно преразглеждане на подхода на правоприлагането и свързаните с това правила. Регулаторното сътрудничество ще бъде основна предпоставка за постигането на пълно прилагане и покритие. Това ще означава, че ЕС, националните и местните власти по света ще трябва задължително да участват в процеса.

- От друга страна, LEI данните трябва да се използват заедно със съществуващите данни и следователно ще са необходими разходи за интеграция, които ще се отразят и върху текущите информационно-технологични (ИТ) системи.

Групата също така обсъди основните условия, които трябва да изпълни GLEIS за използване на LEI при изготвянето на статистически данни, както и някои възможни действия, които биха могли да бъдат предприети от ЕСС и ЕСЦБ.

- LEI трябва да има пълно географско покритие, тъй като това би било в съответствие със зоната на статистическия интерес. ЕСС и ЕСЦБ като властимащи органи биха могли да помогнат за постигането на по-добро покритие, като включат изискване за LEI в своите правни актове.

- LEI трябва да отговарят на изискванията за качество на информацията за статистически цели. ЕСС и ЕСЦБ могат да подобрят данните за LEI, като ги използват и осигурят обратна връзка със съответните местни органи, отговарящи за регистрацията на единиците.

Сегашната GLEI концепция за обществено благо трябва да бъде продължена и в бъдеще, като ЕСС и ЕСЦБ следва да наблюдават по-нататъшното развитие в управлението и политиката на GLEIS, за да гарантират активността на процеса.

- Управлението на GLEIS трябва да бъде поддържащо за статистическите нужди на ЕСС и ЕСЦБ, които следва да бъдат проактивни за осигуряване на нуждите от статистически данни и поддържане на бъдещото развитие. Една от областите на сътрудничество би могла да бъде споделянето на подходи и опити относно организационните данни, които вече са включени в инициативата RIAD.

- Използването на стандартни правила и инструменти за съвпадение и обединяване на масиви от данни трябва да бъде насърчавано и в идеалния случай споделяно между статистическите и регулаторните организации. ЕСС и ЕСЦБ като органи, отговарящи за националните бизнес регистри, следва да си сътрудничат с местните органи с цел осигуряване на съгласуваност между данните в GLEIS и данните, събирани на национално ниво.

Групата също така очерта възможните начини за свързване на информацията LEI с наличните в данните EGR и RIAD (например зареждането на пълната информация за LEI и прикрепените референтни данни).

В допълнение, някои технически аспекти ще трябва да бъдат по-внимателно проучени преди да се премине към изпълнение, включително общите разходи и необходимостта от ИТ промени. В този контекст групата обсъди опита на зареждане на LEI в базата от данни Централизирана сигурност (система на ЕСЦБ), където резултатите показват, че данните са консистентни и на по-високо ниво на качество в сравнение с другите организационни идентификатори, използвани в момента.

И накрая, групата разгледа евентуалните бъдещи възможности и предизвикателства пред GLEIS. Фазата ниво II на GLEIS, която би следвало да обхване глобалните данни за организационните връзки на единиците, ще бъде голямо предизвикателство за статистиците. Преди това обаче ще трябва да се справим с въпроси като: дефиниране на взаимовръзките, начини за използване, достъпност до информацията, управление на качеството на данните и регистрацията.

- Инициативите за стандартизация на данните на МВФ са създадени в средата на 90-те години с цел повишаване на прозрачността на данните и за промоциране на добрите статистически системи. SDDS плюс е създаден през 2012 г. и стартира през ноември 2014 г., за да се допълнят съществуващите стандарти за данни, по-специално специалният стандарт за разпространение на данни (SDDS). Осем страни, седем от които са държави - членки на ЕС, вече се придържат към SDDS плюс. Във връзка с разглеждането на въпроса за координираното въвеждане в практиките на страните на общи инициативи, засягащи процесите на глобализацията, бяхме запознати с въпросника за SDDS плюс.

Този въпросник е продължение на въпросника от 2014 г. и има за цел да предостави съвети и подкрепа за държавите - членки на ЕС, относно най-ефективните пътища за въвеждане и преминаване към SDDS плюс стандарта. Той ще послужи като обща информационна база на Комитета по парична и финансова статистика и статистика на платежния баланс и неговите резултати могат да дадат насоки за Европейски план за действие за SDDS плюс. Въпросникът се състои от три части:

- Част А съдържа някои общи въпроси към всички държави членки
- Част В съдържа въпроси към седемте държави членки, които вече се придържат към SDDS плюс
- Част С съдържа въпроси към другите държави членки.

Крайният срок за получаване на отговори по въпросника е 30.10.2015 година.

- Анализ и проследяване на резултатите от въпросника за напредъка при прилагането на координирана политика за ревизии, препоръчана от Комитета по парична и финансова статистика и статистика на платежния баланс през 2012 година

През юни 2009 г. Евростат и Главна дирекция „Статистика” на ЕЦБ представиха предложение за обща политика за ревизия на платежния баланс/международната инвестиционна позиция (ПБ/МИП) и на националните

сметки (НС). Комитета по парична и финансова статистика и статистика на платежния баланс изрази пълна подкрепа на предложението. През юли 2012 г. равносметката на Комитета по парична и финансова статистика и статистика на платежния баланс показва, че повечето страни биха могли да осъществят предложения план изцяло или за определени позиции през 2014 г., или не много по-късно. В резултат на това Комитетът по парична и финансова статистика и статистика на платежния баланс препоръча хармонизираната европейска политика за ревизии да се осъществи за ПБ/МИП и националните сметки до септември 2014 година. Тази политика е в съответствие с насоките на ЕСС относно политиката на контрол за основните европейски икономически показатели, които бяха публикувани през 2013 година.

Беше договорено да продължи да се следи прилагането на политиката за ревизии, като се вземат под внимание трудностите с ресурсното осигуряване, посочени от някои държави - членки на ЕС, които биха могли да им попречат да хармонизират политиките си на ревизия в различните домейни. С оглед на това Комитетът по парична и финансова статистика и статистика на платежния баланс разпространи нов въпросник на 4 февруари 2015 година. Този въпросник е продължение на предишните въпросници (актуализиран последно през юни 2013 г.), като е леко преработен, за да се вземе предвид сегашното състояние в тази област.

Резултатите от изследването могат да бъдат обобщени, както следва:

От 28 държави - членки на ЕС, 27% (7/26) са приложили общоевропейската политика на ревизиране за тримесечни и годишни рутинни ревизии, 46% (12/26) са я въвели частично, а 27% (7/26) не са я приложили. Извън 12-те държави, които са я въвели частично, седем са посочили, че работят активно за обща политика за НС и ПБ и пет са докладвали, че нямат конкретни планове. Няколко страни смятат, че ограничените ресурси са пречка за пълното координиране във всички области на ревизия.

Втората част на Въпросник 2015 акцентира върху хармонизирането на основни (benchmark) ревизии на статистически данни в държавите членки. Според резултатите 19 респонденти (от общо 29) подкрепят идеята за координация на основните ревизии. От тях 7 подкрепят категорично и 12 изразяват някои съмнения за практическото прилагане, по-специално в краткосрочен план. По-скептичните респонденти подчертаха полезността в някои случаи да се подобри качеството, без да се чака определена дата.

Като се имат предвид различните мнения по този въпрос, по-нататъшната работа би следвало да се насочи към намиране на подходящ до максимално възможна степен баланс между хармонизация и гъвкавост. По отношение на стандартите, определени от Комитета по парична и финансова статистика и статистика на платежния баланс, специално създадената работна група планира да осъществи пленарната си среща през юли 2015 г., за да преразгледа препоръките в тази област с оглед търсене на по-голяма гъвкавост, ако и когато това е необходимо.